

C-103/24. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2024. február 7.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Sąd Najwyższy (Lengyelország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2024. január 11.

Kérelmező:

X. Y.

Az alapeljárás tárgya

A kerületi bírósági bíró jogi képviselőjének kérelme olyan ügyben, amely a függetlenségre és pártatlanságra vonatkozó követelmény Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) azon bírója általi teljesítésének vizsgálatára irányul, akit rendes bírósági bíró fegyelmi ügyében eljáró ítélkező testületbe neveztek ki.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

A bírói függetlenség és pártatlanság nemzeti jogban előírt vizsgálatának összeegyeztethetősége az uniós joggal, különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének első és második bekezdésével összefüggésben értelmezett EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével; az EUMSZ 267. cikk alapján előterjesztett kérdések.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

I. Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikke (1) bekezdésének az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett második albekezdését, hogy:

1) a nemzeti Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) a valamelyik fél által annak vizsgálatára irányuló kérelemmel kezdeményezett különös eljárásban, hogy a Sąd Najwyżsyznek (legfelsőbb bíróság) a rendes bírósági bírót érintő fegyelmi ügyben eljáró ítélkező testületbe kinevezett bírása megfelel-e a függetlenségre és pártatlanságra vonatkozó követelménynek, hivatalból meg kell vizsgálnia, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) valamennyi bírása közül sorshúzással kijelölt ítélkező testület szintén „törvény által megelőzően létrehozott” bíróságnak minősül-e;

2) amennyiben az annak vizsgálata iránti kérelem, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírása megfelel-e a függetlenségre és pártatlanságra vonatkozó követelménynek, azon az állításon alapul, hogy e bírót e tisztségre (alapvetően) szabálytalan kinevezési eljárás során nevezték ki, a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) összes bírása közül sorshúzással kijelölt öt bíróból álló ítélkező testületének nem lehetnek tagjai olyan bírák, akiket ugyanilyen szabálytalan kinevezési eljárás során neveztek ki, mivel a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) ilyen ítélkező testülete nem tekinthető a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak[?]

- az I. pont 2) alpontjában foglalt kérdésre adott igenlő válasz esetén

II. Befolyásolja-e az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikke (1) bekezdésének második albekezdésével és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben a függetlenségre és pártatlanságra vonatkozó követelmény Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírása általi tiszteletben tartásának vizsgálatára irányuló ügyben eljáró ítélkező testület szabálytalan összetételét az a körülmény, hogy az öt bíróból álló ítélkező testület tagjai közül csak két bírót neveztek ki (alapvetően) szabálytalan kinevezési eljárás során a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírói tisztségére, azaz, hogy ilyen esetben mégis lehetséges-e az eljárás folytatása és a határozathozatal, mivel a kijelölt ítélkező testület többsége tekintetében nem merül fel a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírói tisztségére való kinevezés szabálytalanságának problémája?

– Abban az esetben, ha a II. pontban feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy amennyiben a nemzeti jog által előírt öt bíróból álló ítélkező testület tagja a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) két vagy akár csak egy szabálytalanul kinevezett bírása, e bíróság nem minősül az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikke (1) bekezdésének második albekezdése és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke értelmében vett bíróságnak annyiban, amennyiben a kinevezési eljárás szabálytalanságai alapvetőnek tekinthetők[?]

III. A felek azon jogának biztosítása érdekében, hogy ügyüket az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikke (1) bekezdésének második albekezdése és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke értelmében vett bíróság észszerű időn belül tárgyalja, megengedhető-e, hogy az annak vizsgálatára irányuló kérelmet, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) (rendes bírósági bírót érintő

fegyelmi ügy tárgyalására kijelölt) bírója megfelel-e a függetlenségre és pártatlanságra vonatkozó követelménynek, a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírójának általános szabályok alapján történő kizárására irányuló kérelemként egyesbíróként azon előadó bíró bírálja el, akinek a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírójává történő kinevezésre irányuló eljárásával kapcsolatban nem merült fel szabálytalanság?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

Az Európai Unióról szóló szerződés, 4. cikk (3) bekezdése; 6. cikk (1) bekezdése, 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése;

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés, 2. cikk (1) és (2) bekezdése, 267. cikk;

Alapjogi Charta, a 47. cikk első és második bekezdése.

A Bíróság ítélkezési gyakorlata

2019. november 19-i A. K. és társai ítélet (A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége) ítélet (C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, a továbbiakban: A. K. ítélet);

2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet, C-132/20, EU:C:2022:235;

2023. december 21-i Krajowa Rada Sądownictwa (A bírói tisztség további betöltése) ítélet (C-718/21, EU:C:2023:1015);

2008. július 1-jei Chronopost és La Poste kontra UFEX és társai ítélet (C-341/06 P és C-342/06 P, EU:C:2008:375);

2019. június 24-i Popławski ítélet (C-573/17, EU:C:2019:530);

2019. július 29-i Torubarov ítélet (C-556/17, EU:C:2019:626);

2003. május 22-i Connect Austria ítélet (C-462/99, EU:C:2003:297);

2005. június 2-i Koppensteiner ítélet (C-15/04, EU:C:2005:345);

2021. október 6-i W. Ż. (A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés) ítélet (C-487/19, EU:C:2021:798);

2023. december 21-i Krajowa Rada Sądownictwa (A bírói tisztség további betöltése) ítélet (C-718/21, EU:C:2023:1015);

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata

2021. július 22-i Reczkowicz kontra Lengyelország ügyben hozott ítélet;

2022. február 3-i Advance Pharma sp. z o.o. kontra Lengyelország ügyben hozott ítélet (1469/20. sz.);

2020. december 1-jei G. Astradsson kontra Izland ügyben hozott ítélet (26374/18. sz.);

2011. június 21-i Fruni kontra Szlovákia ügyben hozott ítélet;

2018. november 6-i Ramos Nunes de Calvarho e SA kontra Portugália ügyben hozott ítélet;

2021. május 7-i lengyelországi székhelyű Xero Flor sp. z o.o. kontra Lengyelország ügyben hozott ítélet (4907/18. sz.);

2021. november 8-i Dolińska-Ficek és Ozimek kontra Lengyelország ügyben hozott ítélet (49868/19. és 57511/19. sz.).

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

A Lengyel Köztársaság alkotmánya, 45. cikk (1) bekezdése

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (a legfelsőbb bíróságról szóló, 2017. december 8-i törvény), 10. cikk 1. §-a, 29. cikk 4., 5., 6., 8., 9., 10., 15., 17., 18., 21., 24. §-a, 22a. cikk 1. §-a, 26. cikk 2., 3., 4. §-a, 73. cikk 1. §-a;

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (a rendes bíróságok szervezetéről szóló, 2001. július 27-i törvény), 128. cikk;

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (a büntetőeljárásról szóló, 1997. június 6-i törvény), 30. cikk 1. és 2. §-a, 41. cikk 1m. §-a, 42. cikk 1. §-a, 534. cikk 1. és 2. §-a.

A tényállás és az eljárás rövid ismertetése

- 1 A 2022. július 15-én hatályba lépő 2022. június 9-i törvény ismételtén módosította a legfelsőbb bíróságról szóló, 2017. december 8-i törvényt (a továbbiakban: u.S.N.). E módosítás bevezette annak lehetőségét, hogy az érdekelt fél vagy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) előtti eljárásban részt vevő fél kérelmet nyújtson be annak vizsgálatára, hogy az ítélkező testületbe kinevezett adott bíró megfelel-e a függetlenségre és pártatlanságra vonatkozó követelménynek, és az u.S.N. 29. cikkének 4. §-a kimondja, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírójának kinevezésével kapcsolatos körülmények nem szolgálhatnak az e bíró részvételével hozott határozat megtámadásának vagy függetlensége és

pártatlansága megkérdőjelezésének kizárólagos alapjául. Az u.S.N. 29. cikke szerint megengedhető a jogosult (azaz a Sąd Najwyższy [legfelsőbb bíróság] előtti eljárásban részt vevő fél) kérelmére annak vizsgálata, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírása megfelel-e a függetlenségre és pártatlanságra vonatkozó követelménynek, figyelembe véve kinevezésének körülményeit és a kinevezését követő magatartását, amennyiben ez az adott ügy körülményei között a függetlenség vagy pártatlanság garanciáinak megsértését eredményezi, ami – figyelembe véve a jogosult személy körülményeit és az ügy jellegét – hatással van az ügy kimenetelére. A kérelmet a Sąd Najwyższynek (legfelsőbb bíróság) a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) összes bírása közül sorshúzással kiválasztott öt bíróból álló ítélkező testülete zárt ülésen azon bíró meghallgatását követően bírálja el, akire a kérelem vonatkozik, kivéve, ha a meghallgatás nem lehetséges vagy rendkívül nehéz. A kérelemnek helyt adva a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) kizárja a bírót az ügy elbírálásából. A bírónak az adott ügy elbírálásából való kizárása nem szolgálhat e bíró részvételével tárgyalt más ügyekben való kizárásának alapjául. A kérelem megvizsgálásának eredményeképpen hozott végzés ellen a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) összes bírása közül sorshúzással kiválasztott 7 bíróból álló Sąd Najwyższyhez (legfelsőbb bíróság) nyújtható be fellebbezés.

- 2 A P.-i kerületi bíróság bírójának, X. Y.-nek a védője a P.-i regionális bíróság fegyelmi biztosa helyettesének 2020. augusztus 12-i határozatával indult és a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) szakmai felelősségi tanácsa által lefolytatott fegyelmi eljárással összefüggésben kérelmet nyújtott be az u.S.N. 29. cikkének 5. §-ában említett feltételek fennállásának megállapítása érdekében, és kérte annak vizsgálatát, hogy többek között K. B. legfelsőbb bírósági bíró megfelel-e a függetlenségre és pártatlanságra vonatkozó követelménynek, valamint kérte e bíró kizárását az X. Y. bírót érintő fegyelmi ügy elbírálásból.
- 3 A kérelem indokolásában előadták, hogy K. B. legfelsőbb bírósági bírót az ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (a nemzeti igazságszolgáltatási tanácsról szóló törvény és egyes más törvények módosításáról szóló, 2017. december 8-i törvény, a továbbiakban: 2017. december 8-i törvénymódosítás) rendelkezései által meghatározott eljárással létrehozott Krajowa Rada Sądownictwa (nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország, a továbbiakban: KRS) határozatában foglalt, kinevezésre irányuló korábbi javaslat alapján a Lengyel Köztársaság elnökének 2022. május 23-i határozatával nevezték ki a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírójává, és a Lengyel Köztársaság elnökének 2022. szeptember 17-i határozatával a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) szakmai felelősségi tanácsának tagjává nevezték ki. Az Európai Unió Bírósága és a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) számos határozatában erősítette meg a KRS (nemzeti igazságszolgáltatási tanács) összetételének a bírói kinevezési eljárás szabályszerűségét befolyásoló szabálytalanságát.
- 4 Többek között C. W. és B. Z. bírakat, akiket szintén a 2017. december 8-i törvénymódosítás rendelkezései által meghatározott eljárással létrehozott KRS

(nemzeti igazságszolgáltatási tanács) javaslatára neveztek ki a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírói tisztségére, választottak ki sorshúzással az ügynevezett függetlenségi teszt tárgyában eljáró, öt bíróból álló ítélkező testületbe.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid összefoglalása

- 5 A jelen ügy abban különbözik az I ZB 73/22. (C-96/24.) és az I ZB 81/23. (C-112/24.) sz. ügyektől, hogy nem nyújtottak be C. W. és B. Z. bírák kizárására irányuló kérelmet, mivel ezekben az ügyekben az ilyen kérelmekről elutasítóan határoztak, és pedig olyan bírák, akiket érintett a 2017. december 8-i törvénymódosítás rendelkezései által meghatározott eljárással létrehozott KRS (nemzeti igazságszolgáltatási tanács) általi ajánlásukkal kapcsolatos kinevezési eljárás szabálytalansága. Ezért értelmetlennek tűnik a szabálytalanul kinevezett bírák kizárására irányuló külön eljárás megindítása.
- 6 A kérelem indokolása a továbbiakban nagyrészt megegyezik a C-96/24. sz. ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásával, fennmaradó része pedig ahhoz hasonló.